មន្ទីរកសិកម្មខេត្តរតនគិរី

អាយ, ហ្វាត

បច្ចេកទេសដាំដំណាំបន្លែ

រៀបចំដោយ: មន្ទីរកសិកម្មខេត្តរតនគិរី

ឧបត្ថម្ភដោយ: មូលនិធិអន្តរជាតិសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម IFAD Grant No-DSF-8005

ឆ្នាំ ២០១០

?.ភ.ឯ.ត AIDOC
...e: 247-048
...ate:
Donated by:

មាតិកា

ចំណងជើង **ទំព័រ**

ដំណាំស្ពៃខៀវ......3
I.ស្ថានភាពទូទៅ......3
II.បច្ចេកទេសដាំដុះ......3
១.ការជ្រើសរើសរដូវ......3
២.ការជ្រើសរើសពូជ......4
៣.ការជ្រើសរើស និងការរៀបចំ......5
៤.ការសាបកូន និង ការដាំដុះ......6
៥. ការជ្រំជ្រោយដី......7
៦. ការស្រោចទឹក......7
៧.ការដាក់ជី......8
III.ជំងឺ និង សត្វល្អិត......8
១.អំពីជំងឺ......8
២.អំពីសត្វល្អិតសំខាន់ៗ......9
៣.វិធានការណ៍ការពារ......10
IV.ការប្រមូលផល......10
ត្រកួនចិន រឺ ត្រកួនគោក......11
I.សេចក្តីផ្តើម......11
II.បច្ចេកទេសដាំដុះ......11
ការជ្រើសរើសពូជ និង គ្រាប់......11
III.ការប្រមូលផល......12
ដំណាំត្រប់......14
I.សារៈប្រយោជន៍......14
II.ពូជ និង ការជ្រើសរើសពូជ......14
III.បច្ចេកទេសអនុវត្តក្នុងថ្នាល......14

IV. ការជ្រើសរើសដី និង រដូវកាលដាំដុះ....................15
V. បច្ចេកទេសដាំ និង ថែទាំ....................15
VI. ការប្រមូលផល....................16
សណ្តែកកួរ រឺ សណ្តែកទ្រើង....................17
I.សេចក្តីផ្តើម....................17
II.បច្ចេកទេសដាំសណ្តែកទ្រើង....................17
III. ការថែទាំ....................18
IV. ការប្រមូលផល....................18
V. ការទុកពូជ....................19

ដំណាំស្ពៃខៀវ

I. *ស្ថានភាពទូទៅ*

ស្ពៃខៀវ ជាប្រភេទបន្លែមួយក្នុងចំណោមបន្លែស្ពៃជាច្រើនមុខដែលប្រជាកសិករយើងស្គាល់ច្បាស់ និងបរិភោគគេអាចហៅឈ្មោះបានច្រើនយ៉ាង ដូចជាស្ពៃខ្មៅ ស្ពៃហាង ស្ពៃឬស ប៉ុន្តែឈ្មោះដែលគេប្រើទូលំទូលាយគឺ ស្ពៃខៀវ ។នៅតំបន់អាស៊ីគេអាចហៅបាន ៣ យ៉ាងគឺ ស្ពៃស្លឹក ស្ពៃឥណ្ឌា ឬស្ពៃចិន ។ ស្ពៃនេះត្រូវបានគេចាត់បញ្ចូលទៅក្នុងគ្រួសារគ្រុយស៊ីហ្វេរ ។ នៅឆ្នាំ ១៩៣២ លោកម៉ែន តុន បានអោយឈ្មោះជាលើកដំបូងដែលចាត់ចូលទៅក្នុងជំពូក Brassiceae ជាអនុផ្នែកនៃក្រុម Brassica នៅក្នុងក្រុមនេះមានជាង ១០០ ប្រភេទនៃរុក្ខជាតិ ។ស្ពៃនេះមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រថា Brassica Junces-L ហើយវាមានប្រភពនៅតំបន់អាស៊ីកណ្តាលជាពិសេសនៅភាគខាងកើតប្រទេសចិន និង ប្រទេសឥណ្ឌា ។

នៅប្រទេសកម្ពុជា គេដាំស្ទើរគ្រប់ទីកន្លែង និងគ្រប់រដូវ ជាពិសេសនៅរដូវរំហើយ ហើយការបរិភោគដំអាចធ្វើទៅបានតាមចំណង់ចំណូលចិត្តបរិភោគ ។ ដំណាំប្រភេទនេះសម្បូរទៅដោយជីវជាតិដូចតារាងខាងក្រោម :

តារាងអាហារូបត្ថម្ភក្នុងទំងន់ ១០០ ក្រាមបរិភោគបាន

ទឹក %	*កាឡូរី*	*កាបូនអ៊ីដ្រាត %*	*ប្រូតេអ៊ីន*	*ខ្លាញ់*	*ការ៉ូតែន*
			ក្រាម	*ក្រាម*	*ug*
៨០.៨	*៣៤*	*៣.២*	*៤*	*០.៦*	*២៦២២*

ស្យាមីន	*រីបូផ្លាវីន*	*វីតាមីនសេ*	*កាល់ស្យូម*	*ដែក*
ម.ក្រាម	*ម.ក្រាម*	*ម.ក្រាម*	*ម.ក្រាម*	*ម.ក្រាម*
០.០៣	*០*	*៣៣*	*១៩៥*	*១៦.៣*

II. *បច្ចេកទេសដាំដុះ*

១-ការជ្រើសរើសរដូវ

ដំណាំស្ពៃខៀវ ក៏ជាដំណាំមួយមិនប្រកាន់រដូវដែរ ប៉ុន្តែការជ្រើសរើសរដូវក្នុងគោលបំណងជៀសផុតពីការបំផ្លាញសត្វល្អិតចង្រៃ រដូវដែលសមស្របគឺ ខែតុលា ដល់ខែធ្នូ និង ពីខែកក្កដា ដល់ខែតុលា ចំពោះតំបន់ខ្ពង់រាប និងភ្នំសីតុណ្ហភាពដំប្រ

សើរបំផុតគឺពីចន្លោះ ២០-២៤ °C មធ្យមប្រចាំថ្ងៃ ។ បច្ចេកទេសដាំដុះគឺរាប់បញ្ចូលទៅលើការជ្រើសពូជ ការជ្រើសរើសដី ការរៀបចំដី ការសាបកូន និង ការដាំដុះ ។

២-ការជ្រើសរើសពូជ

ការជ្រើសរើសពូជជាកត្តាយ៉ាងចំបងក្នុងការដាំដុះព្រោះវាជាមុខរបរមួយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកំណត់ទិន្នផល ។ លក្ខខណ្ឌសំខាន់ៗដែលត្រូវជ្រើសរើសមាន :

- ពូជដែលមានប្រភពច្បាស់លាស់
- សុខភាពរបស់ពូជល្អ (ប្រមូលផលពេលទុំពេញលេញសិរីតសំរាំង និងទុកដាក់អោយបានត្រឹមត្រូវ គ្មានសត្វល្អិត បំផ្លាញដុះភាគរយខ្ពស់ពី ៨០-៩៥ %) ។
- ភាពសុទ្ធនៃពូជ (គ្រាប់ពូជដែលមានភាពស្មើការលូតលាស់មានលក្ខណៈឯកសណ្ឋានទាំងទ្រង់ទ្រាយស្លឹក ធាង និង ពណ៌) ។
- អាយុកាលលូតលាស់ខ្លី ទិន្នផលខ្ពស់សមស្របក្នុងការប្រើប្រាស់លើទីផ្សារ ។នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើងបច្ចុប្បន្នពិនិត្យឃើញមានពូជស្ពៃខៀវ ៣ ប្រភេទ :

ក- ប្រភេទស្លឹកតូចវែង (គ្រាប់តូចល្អិតក្រហមហើយមូលវែង ពូជនេះអាយុកាលពី ២៥-៣០ ថ្ងៃចេញផ្កា ស្លឹកស្តើងតែមស្លឹកដូចធ្មេញរណារ ធាងពណ៌បៃតងស្រាល ឫសព្រលែតពូជនេះទិន្នផលទាបជាមធ្យម ១១.៥តោន-១៤តោន/ហ.ត ។

ខ- ប្រភេទស្លឹកធំលាតត្រដាងហើយធ្លាក់ចុះក្រោម គ្រាប់ពូជទំហំធំបង្គួរ ហើយមូលពណ៌ក្រហម វាមានអាយុកាលមធ្យមពី ៣០-៤០ថ្ងៃចេញផ្កាស្លឹកពណ៌បៃតងចំមូល ទ្រនុងសរសៃតូចល្អិតធាងពណ៌ទឹកអំពៅខ្ចៅខ្ចី ធំសំប៉ែត

ហើយវែងទិន្ន ផលចន្លោះពី ១៥-១៧ តោន/ហ.ត ប៉ុន្តែមិនធន់ទ្រាំនៅរដូវភ្លៀងព្រោះស្លឹកស្តើង ។

គ- ពូជស្លឹកក្រាសធាងធំពណ៌ស គ្រាប់របស់វាធំៗហើយមានលក្ខណៈជ្រុងៗពណ៌ក្រម៉ៅវាមានអាយុកាលពី ៣៥-៤៥ ថ្ងៃទើបចេញផ្កា ស្លឹកពណ៌បៃតងចាស់ មានរោមខ្លីៗ សសៃស្លឹកពណ៌ស ស្លឹកឈរត្រង់ហើយរួញៗ ធាងនៃស្លឹកពណ៌សស្រអាប់ មានសសៃច្រើនហើយស្វិត វាមានទិន្នផលខ្ពស់ចន្លោះពី ១៨-២២ តោន/ហ.តហើយធន់ទ្រាំនឹងទឹកភ្លៀងអាចដាំបានគ្រប់រដូវ ។

ជាទូទៅដើម្បីសាបលើផ្ទៃដី ១ ហ.ត គេប្រើគ្រាប់ពូជចំនួន ៤៥០០ ក្រាម ប៉ុន្តែចំពោះការសាបហើយដកកូនយកទៅស្ទូងគេប្រើគ្រាប់ពូជចំនួន ២៥០០ ក្រាម ចំនួន ១០០០ គ្រាប់មានទំងន់ ២.៥-៣.២ ក្រាម ។

៣-ការជ្រើសរើស និង ការរៀបចំដី

-ការជ្រើសរើសដី : ដំណាំប្រភេទនេះត្រូវការដីធូរមានជីជាតិគ្រប់គ្រាន់ ស្រទាប់ដាំដុះជ្រៅស្ងួតទឹកល្អក្រោយពីស្រោច ឬ ភ្លៀង ដូចជាប្រភេទដីគ្រួសខ្មៅ ដីក្រហម ដីល្បាតខ្សាច់ ដីល្បប់ក្បែរមាត់ទន្លេ ឬព្រែក ដីល្បាយធម្មតា ប៉ុន្តែវាមិន អាចទទួលទិន្នផលល្អប្រសើរប្រភេទដីឥដ្ឋ ឬ ដីកណ្តេងខ្លាំងឡើយ ជាមធ្យមតម្រូវការដីដែលមាន Ph ចន្លោះពី ៥.៥-៧.៥ ។

-ការរៀបចំដី : ដីសំរាប់ដាំស្ពៃត្រូវរាស់ប្រមូលយកស្មៅ និង កាកសំណល់រុក្ខជាតិ និងដំណាំផ្សេងៗពីរដូវមុនចេញ ហើយភ្ជួរហាលដីអោយស្ងួតរយៈពេល៥-៧ ថ្ងៃ ហើយរាស់បំបែកដីអោយហ្មត់ដើម្បីអោយស្មៅចង្រៃងាប់ និងដីធូរល្អ ។

ការភ្ជួររាស់ត្រូវធ្វើអោយបានច្រើនលើក២-៣ ដងទើបអាចលើករងបាន របៀបលើករង ឬថ្នាលគឺត្រូវអោយមានទទឹងប្រវែង ១ ម៉ែត្រ ចន្លោះរង ២០-៣០ ស.ម បណ្តោយទៅតាមសភាពដីហើយកំពស់រង ១៥-២០ ស.ម បន្ទាប់មករាស់ និង វាយបំបែកដីលើរងឱ្យល្អិតក្បៀរអោយស្មើរតាមរងនិមួយៗ ។

៤-ការសាបកូន និង ការដាំដុះ

ការដាំដុះដំណាំស្ពៃក្តោបគេអាចដាំបាន២របៀបគឺ ការសាបកូនហើយដកយកទៅស្ទូង ឬ ការសាបគ្រាប់ឱ្យរង្វើលៗ ហើយដករំលោះកូនចេញដោយទុកឱ្យមានចន្លោះគុម្ព ១៥ស.ម-២០ស.ម ។

ក-វិធីសាស្ត្រសាបកូន

ថ្នាលសម្រាប់សាបកូន ត្រូវកាប់ហាលដីឱ្យស្ងួត វាយបំបែកដីឱ្យល្អិតជ្រោយ និង ហាលដីឱ្យបានច្រើនលើក ក្បៀរឱ្យស្មើ បាចជី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ២០០ ក្រាម ក្នុងផ្ទៃដី ១០ $ម^2$ និងរោយថ្នាំ Furadan ការពារ និង កំចាត់សត្វល្អិតនៅក្នុងដី បន្ទាប់មកយកគ្រាប់ស្ពៃទៅត្រាំទឹក២ ម៉ោង ហើយផ្អាប់១ យប់បន្ទាប់មកយកទៅសាប ។ចំនួន ២ ស្លាបព្រាបាយគ្រាប់ស្ពៃ (២៥ ក្រាម) លើផ្ទៃថ្នាល ១០ $ម^2$ ក្រោយសាបហើយ ត្រូវយកកំទេចចំបើងស្ងួតកាត់ខ្លីៗបាចលើ ហើយស្រោចទឹកឱ្យជោគ ប្រសិនបើនៅរដូវវស្សាគួរធ្វើតំរបការពារភ្លៀង និង កំដៅ ។

ការថែទាំកូនស្ពៃ : ក្រោយពីសាបរយៈពេល ៧ ថ្ងៃ ស្រោចជីបំប៉នឱ្យកូនស្ពៃក្រៅពីនោះការដកស្មៅ និងការកំចាត់សត្វល្អិតក៏ត្រូវធ្វើឡើងដែរប្រសិនបើមានស្មៅ ឬ សត្វល្អិតបំផ្លាញ ។ពេលកូនស្ពៃមានអាយុ ១៥-១៨ ថ្ងៃមានសន្លឹកពី ២-៣ អាចយកទៅស្ទូងបាន ។

ខ-វិធីសាស្ត្រស្ទូងកូនស្ពៃ

ត្រូវស្រោចទឹកថ្នាលកូនស្ពៃឱ្យជោកមុនដកកូនស្ពៃរយៈ ៣០ នាទីក្រោយមកដកកូនស្ពៃថ្នមៗការពារដាច់ឫស និង របួយគល់ និង បាក់ធាងស្ពៃ ។ ការដក់ត្រូវជំរើសកូនស្ពៃដែលធំស្មើគ្នាល្អ ។ ក្រោយដកហើយត្រូវយកទៅស្ទូងលើថ្នាលដែលរៀបចំហើយ តែមុនស្ទូងត្រូវស្រោចទឹកលើថ្នាលឱ្យជោគបាចកំទេចចំបើងដែលកាត់ខ្លីៗរួចជាស្រេចពីលើថ្នាល ទើបស្ទូងកូនស្ពៃ ចន្លោះគុម្ព ១៥ ស.ម និង ចន្លោះជួរ ២០ ស.ម ក្រោយស្ទូងហើយត្រូវស្រោចទឹកឱ្យជោគភ្លាម។

គ-ការដាំដោយសាបគ្រាប់ផ្ទាល់

ការដាំដោយសាបគ្រាប់ផ្ទាល់ គេត្រូវយកគ្រាប់ពូជមួយស្លាបព្រាបាយស្មើសាបរង្វើល១លើផ្ទៃដី ១០ ម^{២} (មួយថ្នាល) ហើយរោយកំទេចចំបើងខ្ចី១ ពីលើបន្ទាប់មកស្រោចទឹកអោយជោគ ព្រឹក ល្ងាច រហូតដល់ពេលស្ពៃមានអាយុ ១០ ថ្ងៃទើបដកវំលោះកូនចេញលើកទី ១ ទុកឱ្យរង្វើល និងលើកទី ២ គឺ ១៥ ថ្ងៃក្រោយសាបត្រូវដកវំលោះដោយទុកឱ្យមានចន្លោះ ១៥ ស.ម និង ចន្លោះជួរ ២០ ស.ម ហើយត្រូវស្រោចទឹក និង ជីបំប៉នឱ្យបានច្រើន ធ្វើឱ្យស្ពៃឆាប់លូតលាស់ ។

៥-ការជ្រំជ្រោយដី

ការជ្រំជ្រោយដីក្រោយក្រោយពីស្ទូងបានរយៈពេល ៧-១០ ថ្ងៃ គឺធ្វើឱ្យដីធូរ ជ្រាបទឹកល្អ មានខ្យល់គ្រប់គ្រាន់សំរួលដល់ការលូតលាស់ព្រមទាំងបន្ថយការដុះស្មៅ ។មុនជ្រុំជ្រោយដីឡើងវិញត្រូវដក់ស្មៅចេញផ្អាកការស្រោចទឹក ១-២ ថ្ងៃ ទើបអាចជ្រំបានប្រើដោយចបកាប់បំបែកដីមុខលើ និង ហាលដីនោះ១ ថ្ងៃឱ្យស្ងួត និងឱ្យស្មៅចង្រៃលែងលូតលាស់ ។ គេអាចដកស្មៅលើកទីពីរ នៅពេលស្ពៃមានអាយុ ២៥ ថ្ងៃក្រោយស្ទូងតែហាមជ្រំជ្រោយដី ។

៦-ការស្រោចទឹក

ដំណាំប្រភេទនេះមិនត្រូវការទឹកខ្លាំងពេកទេ ប៉ុន្តែវាត្រូវការទឹករាល់ថ្ងៃ ។ជាធម្មតាស្រោចទឹក ២ ដងគឺព្រឹក និង ល្ងាចដោយប៉ោត និង ដោយម៉ាស៊ីនបាញ់ទឹក ។នៅរដូវវស្សាកាលណាមានភ្លៀងធ្លាក់នៅពេលយប់ ឬ ព្រលឹមឡើងគេត្រូវស្រោចទឹក ឬបាញ់ទឹកលាងស្លឹកស្ពៃឱ្យស្អាតកំទេចដីដែលជាប់ ឬដល់នៅក្នុងបណ្តូលស្ពៃដែលជាហេតុធ្វើឱ្យរលួយបាន ។គេចែកការស្រោចស្រពជា ២ ការស្រោចស្រពទឹកជាមធ្យម តែចាប់ពីពេលមានសន្លឹក ៣ ឡើងទៅ ការស្រោចស្រពត្រូវបង្កើនបរិមាណទឹក ឬចាប់ពីពេលស្ទូងហើយរហូតដល់ពេលប្រមូលផល ។

៧-ការដាក់ជី

ដំណាំស្ពៃត្រូវការសារធាតុចិញ្ចឹម ៣ សំខាន់ៗ ដូចជាដំណាំឯទៀតដែរ ប៉ុន្តែវាត្រូវការកំរិតខុសគ្នាទៅតាមអាយុកាលរបស់វា។ សារធាតុសំខាន់មានអាសូត ផូស្វ័រ និង ប៉ូតាស្យូម ។ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយស្ពៃប្រភេទនេះជាដំណាំយកស្លឹកវាត្រូវការ ធាតុអាសូតច្រើនជាងសារធាតុផ្សេងៗទៀត ។គេចែកការដាក់ជី ជា ៣ដំណាក់កាលគឺ :

-ដំណាក់កាលមុនពេលសាបគ្រាប់ ឬ ស្ទូង គេប្រើប្រភេទជី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ១៣៥ គ.ក្រ សម្រាប់ផ្ទៃដី ១ ហ.ត ឬ ១០០-១៥០ ក្រាម (១ ខាំ-១,៥ខាំ) សម្រាប់ផ្ទៃដី ១០ ម^{២} មុនពេលសាបគ្រាប់ស្ពៃ ឬ ស្ទូងកូន ស្ពៃត្រូវបាចលើថ្នាល ដោយលាយជាមួយជីកំប៉ុស្ត ឬកាកសំណល់ពុកផុយដូចជាលាកមកសត្វមាន់ គោ ក្របី ជ្រូក ។ល។ ចំនួន ១០-១៥ គ.ក្រ ហើយរាស់លុបទៅក្នុងដី ។

-ការស្រោចជីបំប៉ន ដោយយកប្រភេទជីអ៊ុយរ៉េចំនួន ៦៥ គ.ក្រ លាយទឹកស្រោចលើផ្ទៃដី ១ ហ.ត របៀបប្រើគឺ ១ស្លាបព្រាបាយ លាយទឹកមួយធុង ស្មើនឹង ១៨ លីត្រ ស្រោចលើផ្ទៃដី ១០ ម^{២} ហើយត្រូវស្រោចទឹកលាងតាមក្រោយអោយជោគការពារកុំអោយជីជាប់ក្នុងកំពូលកូនស្ពៃ ក្រោយពីសាបបាន ៨-១០ ថ្ងៃ ឬក្រោយពីស្ទូង ៥-៧ថ្ងៃ ។

-ការដាក់ជីបំប៉នលើកទី ២ គឺក្រោយសាបរយៈ ១៥-១៨ ថ្ងៃ ឬក្រោយស្ទូង ១០ថ្ងៃ ប្រភេទជី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន (១០០-១៥០) លើផ្ទៃដី ១ ថ្នាល ១០ ម^{២} ត្រូវរោយតាមចន្លោះគុម្ពហើយស្រោចទឹកឱ្យជោគ ។

-ការដាក់ជីបំប៉នលើកទី ៣ គឺប្រភេទជីអ៊ុយរ៉េ ៤៦% ស្មើនឹង ៨០-១០០ គ.ក្រលើផ្ទៃដី ១ ហ.ត ឬ២ ស្លាបព្រាបាយលាយជាមួយទឹក ១៨ លីត្រ ស្រោចលើផ្ទៃដី ១០ ម^{២} ក្រោយពីសាបបានអាយុ ២៥-៣០ ថ្ងៃ ឬក្រោយស្ទូង ឬ ២០ថ្ងៃបន្ទាប់មកស្រោចទឹកលាងតាមក្រោយឱ្យជោគ ។

III. អំពីជម្ងឺ សត្វល្អិត

១-អំពីជម្ងឺ

ដំណាំស្ពៃខៀវតែងជួបជម្ងឺសំខាន់ៗ ៣ គឺ :

-ដំណាក់កាលសំណាប : កើតជម្ងឺផ្សិតរលួយគល់ ជម្ងឺនេះបណ្តាលមកពីសំណើមសីតុណ្ហភាព និង សំណើមបរិយាកាសវាបណ្តាលមកពីភ្នាក់ងារបង្ករោគ Rhizocto nia Solani វាតែងតែកើតនៅលើកូនស្ពៃមានអាយុ ៥-១០ថ្ងៃក្រោយពីដាំដុះធ្វើអោយគល់របស់កូនស្ពៃតូចៗរលួយហើយដាច់ក្បែរៗដីវាជាប្រភេទជម្ងឺផ្សិត ។

-ដំណាក់កាលស្ពៃកំពុងលូតលាស់ : ដំណាក់កាលនេះតែងសង្កេតឃើញស្ពៃរហែកស្លឹកជាភាគៗហើយធ្វើអោយស្លឹកឡើងពណ៌សហើយស្ងួត ករណីនេះវាបណ្តាលមកពីភ្នាក់ងារបង្ករោគ Rhizoctonia Solani វាតែងកើតឡើងក្នុងលក្ខខណ្ឌក្តៅ ហើយសើម ។

-ដំណាក់កាលលូតលាស់ : គេសង្កេតឃើញស្លឹកស្ពៃរលៀកជាំពេញស្លឹកស្ពៃដូចរលាកទឹកក្ដៅវាកើតលើស្ពៃប្រភេទជាច្រើន ។ ជម្ងឺនេះភាគច្រើនបង្កឡើងដោយលក្ខខណ្ឌដូចជាគ្រាប់ពូជមានជម្ងឺពីរដូវមុន ស្មៅលូតលាស់ច្រើន និង ក្រុមសត្វល្អិតមួយចំនួនជាពិសេសគឺចៃបៃតង និងមមាចជញ្ជក់ស្លឹក ។

២-សត្វល្អិតសំខាន់ៗ

សត្វល្អិតសំខាន់ៗលើដំណាំស្ពៃមាន ៣ ប្រភេទគឺ :

-ដង្កូវយោងទោង : ការបំផ្លាញមានលក្ខណៈជាក្រុម ការបំផ្លាញខ្លាំងនៅរដូវក្ដៅ ជាពិសេសខែធ្នូ ដល់ខែមេសា ចំណែករដូវវស្សាវាពុំមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរឡើយដោយសារទឹកភ្លៀងមានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យការបង្កកំណើតរបស់វាមានកម្រិតទាប ។

-ដង្កូវហ្វូង : ដង្កូវនេះកើតពេញមួយឆ្នាំ ។ ការបំផ្លាញរបស់វាគឺស៊ីជាក្រុមកាត់ស្លឹកខ្ចី ឬចូលទៅជ្រកស៊ីក្នុងបណ្ដូលស្ពៃ វាមានមាឌធំហើយវែងៗ មេអំបៅរបស់វាចូលចិត្តជ្រកក្នុងស្មៅក្រោមស្លឹកជាសំបុកៗ ខ្លះមានស្បែកគំរបការពារពីលើពងវាអាចមានអាយុ ៤០-៤៣ ថ្ងៃហើយដឹកឡើរបស់វាលាក់ខ្លួននៅក្នុងដីលើផ្ទាលដំណាំ ។

-សត្វទាតូ : សត្វប្រភេទនេះមិនមែនជាដង្កូវឡើយ គឺវាមានស្លាបអាចលោត ឬហោះហើរបាន មាឌវាតូចៗលក្ខណៈជាហ្វូងៗការបំផ្លាញច្រើននៅរដូវក្ដៅ ជាពិសេសនៅពេលដីស្ងួតមានកំដៅវាអាចកំកើតបានរហ័ស ។

គេចែកការបំផ្លាញជា ២ បែបគឺ

កូនទើបនឹងញាស់វាស៊ីឫសស្ពៃនៅក្នុងដីធ្វើឱ្យឫសស្ពៃពុកបន្ថយការលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំងព្រោះមេចំណាស់របស់វាពងដាក់ក្នុងដីក្បែរគល់ស្ពៃ ហើយញាស់ស៊ីឫសស្ពៃតែម្ដង។ មេចំណាស់ក្រោយពីពេលវាញាស់មានស្លាបអាចហើរបាន វាអាចហើរទៅទុំលើស្លឹកស្ពៃហើយស៊ីទំលុះស្លឹកស្ពៃ ធ្វើអោយស្ពៃរញ្ជមពេលថ្ងៃ បន្ថយការលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំង ហើយស្លឹកស្ពៃមិនអាចលក់បានតម្លៃឡើងគឺក្រិន ។

វិធានការការពារ

ការការពារជម្ងឺ និង សត្វល្អិត គេអាចអនុវត្តន៍បានច្រើវិធីសាស្រ្តដូចជា :

-ការការពារជម្ងឺ : ការការពារអាចអនុវត្តន៍បានច្រើនវិធីសាស្រ្តដូចជា កំចាត់ស្មៅ ភ្ជួរហាលដីឱ្យស្ងួត ធ្វើគំរបការពារទឹកភ្លៀង ដាំដោយគ្របចំបើង ជ្រើសរើសពូជធន់ ជ្រើសរើសរដូវកាល ។ល។ និងអាចប្រើវិធានការគីមី ដូចជាប្រភេទថ្នាំឈ្មោះ Zined Maneb Mancozeb Captan Cooper hydroxide ដែលអាចយកមកលាយទឹកបាញ់ក្នុងកំរិត ១៥-២០ ក្រាម លាយទឹក១៥-១៨ លីត្រ បាញ់ឱ្យជោគ បន្ថយការស្រោចទឹក និង ស្រោចជីជាពិសេសលើជម្ងឺផ្សិត ។

ការការពារ និងកំចាត់សត្វល្អិត

ការការពារ និងកំចាត់សត្វល្អិតអាចអនុវត្តន៍បានច្រើនវិធីដូចជា ការជ្រើរើសរដូវ ជ្រើសរើសពូជ ការរៀបចំដី ។ល។ ចំពោះវិធានការគីមីប្រភេទសត្វល្អិតទាំងនេះមានតែដង្កូវយោងទោងតែប៉ុណ្ណោះដែលពិបាកកំចាត់ព្រោះវាមានកំរិតធន់ទ្រាំទៅ

និងថ្នាំគីមីជាច្រើនប្រភេទ ។ ការកំចាត់សត្វល្អិតឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ គឺត្រូវពិនិត្យវត្តមានសត្វល្អិតជាប្រចាំ ហើយត្រូវយល់ដឹងឱ្យច្បាស់អំពីសត្វល្អិតនិមួយជាពិសេស គឺមេអំបៅរបស់វាទៅពេលល្ងាច និងថ្ងៃលិច ប្រសិនបើមានវត្តមានមេអំបៅគឺ ២-៣ ថ្ងៃក្រោយមកលេចចេញវត្តមានការបំផ្លាញជាបន្តបន្ទាប់ ។ការប្រើថ្នាំគីមីដូចជា Diamethoad 60 EC Methylphospate 50 EC, Methyllearbamate 85WP និងថ្នាំប្រភេទ B1 យកមកលាយទឹកក្នុងកំរិត ៣០-៣៥ CC ក្នុងទឹក ១៥-១៨លីត្រ បាញ់ពេលល្ងាច ។

IV. ***ការប្រមូលផល***

ការប្រមូលផល ធ្វើឡើងតាមរបៀបផ្សេងៗគ្នាគេអាចដកទាំងឫស ឬ កាត់យកតែដើមគឺអាស្រ័យទៅតាមតម្រូវការទីផ្សារ ។ ប៉ុន្តែមុននឹងកាត់ឬដកស្ពៃមិនត្រូវស្រោចទឹកឡើយ ទុកអោយស្លឹកស្ពៃស្ងួតការពារភាពជាំ និង កកិត ។ ស្ពៃនេះអាចដក ឬកាត់បានក្រោយពេលសាបរយៈពេល ៣៥-៤៥ ថ្ងៃ ឬក្រោយពីស្ទូង ២៨-៣៥ ថ្ងៃ គឺនៅពេលចេញផ្កាក្រពុំ១ នៅក្នុងបណ្តូល ។ ទិន្នផលមធ្យមចន្លោះពី ១៦-១៨ តោន/ហ.ត វាអាស្រ័យទៅលើការដាំដុះ ថែទាំ និង ប្រភេទពូជ ។

ฯ๛ฯ

ត្រកួនចិន រឺ ត្រកួនគោក

I. សេចក្តីផ្តើម

- ត្រកួនជាដំណាំមួយប្រភេទដែលងាយដាំដុះហើយមានរយៈពេលលូតលាស់ល្អ និង សំបូរទៅដោយរូបធាតុចិញ្ចឹម ផ្សេងៗទៀតផង ។

- គេអាចប្រមូលផលត្រកួនបានក្នុងរយៈពេល ២៥ ទៅ ៣០ ថ្ងៃក្រោយពីដាំវា ។

- ក្នុងការដាំដុះប្រជាពលរដ្ឋនិយមកាត់ទុកគល់ត្រឹមដី ដើម្បីអោយវាបែកខ្នែងថ្មី ហើយកាត់លក់ជាបន្តទៀត ។

- បន្លែត្រកួនអាចឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការបានឆាប់រហ័សព្រមទាំងបរិមាណច្រើនទៀតផង ។

- ក្នុងការបរិភោគ គេអាចប្រើត្រកួនជាអន្លក់ ស្រស់ៗ ឬ ចំអិនជាមួយសាច់ ឬ ត្រីក៏បាន

- ពូជត្រកួនដែលប្រជាពលរដ្ឋយើងដាំនៅលើដីគោក សព្វថ្ងៃបានធម្មតាគ្រប់រដូវនោះគឺ (ត្រកួនគោក ឬ ត្រកួនចិន)

II. បច្ចេកទេសដាំដុះ

ការជ្រើសរើសពូជ និង គ្រាប់

ពូជ និង គ្រាប់ត្រកួនដែលមានលក្ខណៈដូចតទៅ :

- ដើមដងឈរត្រង់
- គ្រាប់ធំល្មម អត្រាដុះច្រើន
- គ្មានជំងឺ ឬ សត្វល្អិតបំផ្លាញ

ការរៀបចំដី

- ភ្ជួរ ឬ កាប់គល់ហាលដីចោលរយៈពេល ៧-១០ ថ្ងៃ រើសស្មៅចេញឱ្យអស់
- លើករងទទឹង ១ម បណ្តោយតាមលទ្ធភាពដី
- ដាក់ជីលាមកគោ ឬ ជីកំប៉ុស្ត ៣-៤ គីឡូក្រាម ក្នុងដី ១ ម៉ែត្រក្រឡា
- កាប់ច្របល់លាយជីជាមួយដីឱ្យសព្វ ពង្រាបដីឱ្យស្មើ
- ត្រកួនជាដំណាំដែលទាមទារទឹកច្រើន ដូច្នេះ ការធ្វើរង ពិសេសនៅរដូវប្រាំង គួរធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទឹកស្ថិតនៅបាន

របៀបដាំ

- យកមែកឈើឆូតកូនចង្កូរកាត់ទទឹងរង ប្រវែង ២០ស.ម ឬ ២តឹក ពីជួរមួយទៅជួរមួយ
- រោយគ្រាប់តាមចង្កូរ ដោយដាក់ ២-៣ ស.ម ពីគ្រាប់មួយទៅគ្រាប់មួយ បើសិនជាគ្រាប់ពូជនោះមានអត្រាដុះល្អ
- ដាំក្នុងជំរៅ ០.៥ ស.ម ទៅ ១.៥ ស.ម ។
- នៅពេលដែលមានអាកាសធាតុក្តៅហួតហែង ខ្វះទឹក ឬ ដីជាប្រភេទដីខ្សាច់យើងគួរគ្របរងត្រកួនដោយចំបើង ឬ កំទេចស្មៅស្ងួត ។ ធ្វើរបៀបនេះ គឺធ្វើអោយដីសើមបានយូរ ជួយធ្វើអោយដីធូរបានយូរ ក្រហាប់ និង ទប់ស្កាត់មិនឱ្យស្មៅដុះច្រើនផង ។

ការថែទាំ

- ត្រូវឧស្សាហ៍ជ្រោយដីឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីឱ្យដីធូរ ងាយជ្រាបទឹក ខ្យល់ងាយចេញចូល និង ឬដំណាំដុះលូតលាស់បានល្អដកស្មៅឱ្យស្អាត
- ស្រោចទឹកឱ្យបានជោគ ព្រោះត្រកួនត្រូវការទឹកច្រើន ដើម្បីឱ្យដើមដងលូតលាស់ខ្ចីល្អ មិនក្រិន រឹងចាស់
- ដាក់ជីលាមកគោ ឬ ជីកំប៉ុស្ត ២-៣ គ.ក្រ ឬ អាចម៍ប្រជ្រៀវ អាចម៍មាន់ ១គ.ក្រ ក្នុង ១ ម៉ែត្រក្រឡា ដី ឬ ស្រោចទឹកនោមដែលទុកយូរចំនួន ១កំប៉ុងទឹកដោះគោ លាយជាមួយទឹកចំណុះ ៨-១០ លីត្រហើយស្រោចរយៈពេល ៤-៥ ថ្ងៃម្តង ។
- គួរដាក់ជីកំប៉ុស្ត ឬ ជីលាមកសត្វក្រោយពេលកាត់ភ្លាម១ ឬ មួយអាទិត្យមុនពេលកាត់ ។
- គេអាចកាត់សារជាថ្មីម្តងទៀតក្នុងរយៈពេល ១៨ ទៅ ២០ ថ្ងៃបន្ទាប់មក ។

III.ការប្រមូលផល

- ការប្រមូលផលអាចធ្វើទៅបានរយៈពេល ២៥-៣០ ថ្ងៃក្រោយពេលដាំ ។ក្នុងពេលនោះត្រកួន អាចផ្តល់ផលបានពេញលេញប្រសិនបើការថែទាំអនុវត្តន៍បានល្អត្រឹមត្រូវ ។
- ការប្រមូលផលដោយដកដើមតាំងពីលើកដំបូង ធ្វើឱ្យចំណាយប្រាក់លើថ្លៃពូជខាតបង់ច្រើន ។ ការកាត់ដើមទុកគល់ ២-៣ ស.ម ពីដីអាចផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យគល់ នោះបង្កើតដើមថ្មីដែលមានកំលាំង និង លូតលាស់ធំធាត់ដូចដុះចេញពីគ្រាប់ដែរ ។

- គេអាចប្រមូលផលបាន ៣-៤ សារក្នុងការដាំគ្រាប់ម្តង។ ជៀសវាងការកាត់ត្រួយ ឬ សត្វស៊ីដោយទុកឱ្យដើមនៅវែងចាស់ រឹង និង មិនអាចបង្កើតត្រួយថ្មីដែលមានគុណភាពល្អ ក្នុងរយៈពេលខ្លីបាន ។

IV. ការប្រមូលគ្រាប់ពូជ

ជាធម្មតាត្រកួនចាប់ផ្តើមចេញផ្កានៅខែតុលា និង ទុំ នៅចុងខែធ្នូ ការចេញផ្កាមានជាបណ្តើរៗ ប៉ុន្តែជាធម្មតាវាផ្តល់ផលល្អត្រឹមខែកុម្ភៈ ទើបកាត់យកទាំងដើមតែម្តង ។ ក្រោយពេលបេះផ្លែ ឬ កាត់ទាំងដើមហើយត្រូវវាយយកទៅហាលឱ្យស្ងួតក្រៀម រួចបុកក្នុងត្បាល់ក្តឿង ហើយអុំយកតែគ្រាប់តែម្តង ។ ពូជដែលគេនាំចូលពីប្រទេសថៃអាចទទួលទិន្នផល ពី ១០០០-១២០០ គ.ក្រ ក្នុងដី ១ ហិកតា ។

ꩫ

ត្រប់

I. សារៈប្រយោជន៍

ត្រប់ជាបន្លែមានសារជាតិចិញ្ចឹមច្រើនមុខ ។ យើងអាចបរិភោគត្រប់ជាចំណីស្រស់ក៏បាន អាចចំអិនរួចទើបបរិភោគ។ ផ្លែត្រប់សំបូរណ៍ទៅដោយឋាមពល និង ប្រូតេអ៊ីន ជាពិសេសជីវជាតិ បេ និង សេ ។

II. ពូជ និង ការជ្រើសរើសពូជ

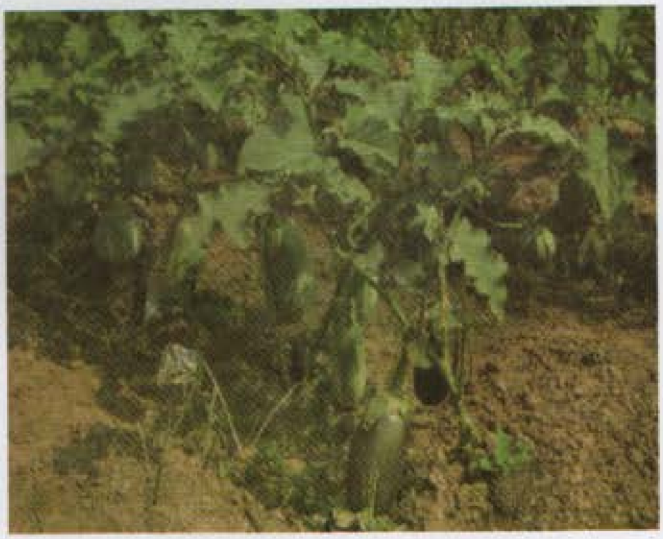

ក- ពូជត្រប់មានៈ

- ត្រប់វែង ត្រប់ស្រួយ
- ត្រប់ពុតញ្ញង ត្រប់ថ្លុមរមាស

ខ- ការជ្រើសរើសពូជ

- រយៈពេលលូតលាស់ខ្លី
- ធន់ទ្រាំ នឹង ជំងឺ និង សត្វល្អិតបំផ្លាញ
- ផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់

III. បច្ចេកទេសអនុវត្តក្នុងថ្នាល

ក- ការរៀបចំ និង បណ្តុះគ្រាប់

- លើកថ្នាលសាបជារង ទទឹង ១-១.៥ ម៉ែត្រ
- ធ្វើឱ្យដីបានម៉ត់ល្អ និង ឆូតចង្អូរទទឹងឱ្យបានជំរៅ ១ សង់ទីម៉ែត្រ
- សាបគ្រាប់ចំនួន ៣-៤ ក្រាមក្នុងដី ១ ម៉ែត្រការេ
- រោយដីម៉ត់បំពេញចង្អូរ
- គ្របកូនត្រប់ និងកំទេចចំបើង

ខ- ការថែទាំ

- ស្រោចទឹកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់កុំឱ្យបាក់ពន្លក រហូតដល់កូនត្រប់ដុះពន្លឹក ៣-៤ ។
- ការពារកុំឱ្យសត្វល្អិតស៊ីបំផ្លាញ ដោយរោយផេះ ឬ កំបោរជុំវិញថ្នាល ។

IV. ការជ្រើសរើសដី និង រដូវកាលដាំដុះ

-គេអាចដាំត្រប់នៅគ្រប់ប្រភេទដី តែល្អបំផុតគឺប្រភេទដីខ្សាច់

-ដំណាំត្រប់ទាមទារសំណើមគ្រប់គ្រាន់ តែឆាប់ចាញ់ទឹក

-ត្រប់អាចលូតលាស់បាននៅធាតុអាកាសក្តៅសើម

-គេអាចដាំត្រប់នៅក្រប់រដូវ

V. បច្ចេកទេសដាំ និង ថែទាំ

ក-ការរៀបចំដី

- កាប់ផ្ដាក់ ឬ ភ្ជួររាស់ដីឱ្យបានជ្រៅ
- ហាលដីឱ្យស្ងួតបំបែកដីឱ្យម៉ត់ល្អ
- រើសយកស្មៅចេញឱ្យអស់
- ២០ ថ្ងៃមុនដាំកូនត្រប់ត្រូវបាចកំបោរ

ក្នុងកំរិត ៦-១០ គីឡូក្រាមក្នុងដី ១ អារ

ខ-ការស្ទូងកូន ឬ ដាំ

- មុនដកកូនត្រប់ទៅដាំ ស្រោចទឹកឱ្យបានជោគល្អ
- ដកកូនឱ្យមានជាប់ដី
- ក្នុងមួយរង ដាំបានតែមួយជួរ
- ដាំចន្លោះ ពីជួរមួយទៅជួរមួយ

១ម៉ែត្រ និង ចន្លោះ ០.៥ ម៉ែត្រ

គ-ការស្រោចទឹក

-ស្រោចទឹកស្រាល១លើកូនត្រប់បន្ទាប់ពីស្ទូងរហូតដល់ ៣០ថ្ងៃក្រោយពីស្ទូង ។

ឃ-ការដាក់ជី

- លើកទី ១ ដាក់ជីទ្រាប់បាត : ជីលាមកសត្វចំនួន ៨-១០ តោន ឬ ជី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ៣០០ គីឡូ-ក្រាម ក្នុងដី ១ ហិកតា ។

-លើកទី ២ ជីបំប៉នរយៈពេល ១០-៣០ ថ្ងៃក្រោយពេលស្ទូង : ស្រោចជីអ៊ុយរ៉េចំនួន ៤ ដង ក្នុងកំរិត ១ ស្លាបព្រាបាយ លាយទឹក ២០ លីត្រ ។

-លើកទី ៣ ជីបំប៉ននៅពេលចេញផ្កា : ជី ១៥-១៥-១៥ ចំនួន ១៥០-២០០ គីឡូក្រាម ក្នុងដី ១ ហិកតា។

ង-ការក្តិចខ្នែង

ដើម្បីឱ្យគ្រាប់ផ្លែធំ និង មានគុណភាពល្អយើងត្រូវក្តិចខ្នែងមែក ឬត្រួយនៅពេលដែលដើមមេមានមែក ៤-៥ គេក្តិចត្រួយចោលនៅពេលចាប់ផ្តើមផ្កាគេកាត់ស្លឹកនៅឆ្ងាយពីផ្កាចេញ ។

VI. ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលគ្រាប់នៅពេលដែលផ្លែគ្រាប់នៅខ្ចី ទន់ព្រមទាំងរលោងភ្លឺគ្រាប់មិនទាន់ចេញជារូបរាងពេញលេញ ។

- ការប្រមូលផលគ្រាប់អាចប្រព្រឹត្តិទៅ ២-៣ ថ្ងៃម្តង
- ត្រូវប្រយ័ត្នកុំអោយមានស្នាមឆូត វាអាចធ្វើឱ្យផ្លែគ្រាប់ចុះគុណភាព និង មិនត្រូវកាត់បន្លានៅលើសណ្តង់ចោលទេ
- ទិន្នផលក្នុងសួនបន្លែទទួលបាន ១២០ គីឡូក្រាម ក្នុងដី ១០ ម៉ែត្រការ៉េ ។

៚

សណ្តែកកួរ រឺ សណ្តែកទ្រើង

I. សេចក្តីផ្តើម

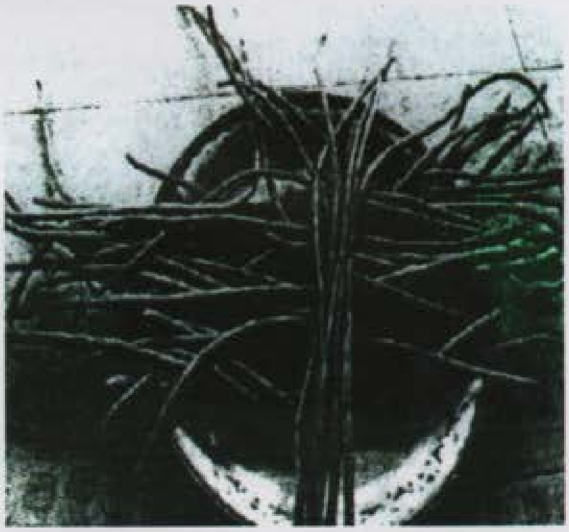

- សណ្តែកទ្រើងជារុក្ខជាតិបន្លែក្នុងអំបូរសណ្តែកមានអាយុ ត្រឹមតែមួយឆ្នាំងាយដាំ ធំរហ័សហើយដាំបានគ្រប់រដូវ ។
- វាចូលចិត្តធាតុអាកាសក្តៅ តែមិនក្តៅពេកក្នុងសីតុណ្ហភាព ១៦-២៤ អង្សាសេ ហើយជាការល្អបំផុតបើគ្មានភ្លៀង ក្នុងករណីដែលធាតុអាកាសក្តៅបំផុតហើយធ្លាក់ភ្លៀង ច្រើនពេកធ្វើឱ្យផ្កា និង កួរជ្រុះ ។បើធាតុអាកាសត្រជាក់នឹង បង្អាក់ដល់ការលូតលាស់ ។
-គេអាចដាំបាននៅលើដីធូរ ឬ ដីល្បាយខ្សាច់ ។
- សណ្តែកទ្រើងជារុក្ខជាតិបន្លែដែលមានអាយុកាលយកផលរវាង ៥៥-៧៥ ថ្ងៃ រាប់ចាប់ពីដាំគ្រាប់ ។

II. បច្ចេកទេសដាំសណ្តែកទ្រើង

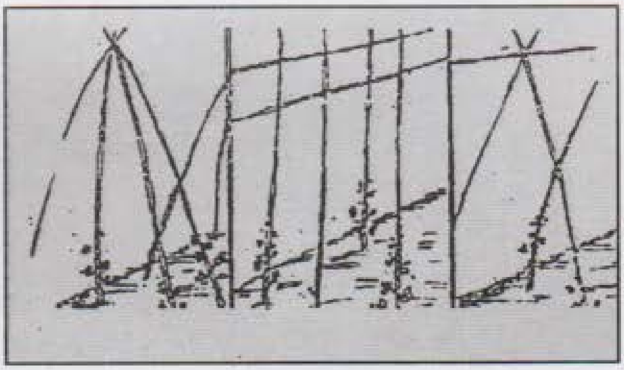

ការរៀបចំដី

- ភ្ជួរ ឬ កាប់គាស់ដីហាលដីចោលរយៈពេល រយៈពេល ៧-១០ ថ្ងៃ
- លើករងទទឹង ១ ម បណ្តោយតាមលទ្ធភាពដី
- ដាក់ជីលាមកគោ ៧-១៥ តោនក្នុងដី ១ ហិកតា
- ចន្លោះជួរ ពី ៥០ សម-៧៥ សម ២ ជួរក្នុង ១ រង

របៀបដាំ

- គេនិយមកប់គ្រាប់ក្នុងរណ្តៅពី ៣-៤ គ្រាប់ក្នុងជំរៅ ១.៥ - ២.៥ សម រួចលុបដីឬជីលាមកគោ ឬ ជីធម្មជាតិ។ ស្រោចទឹកឱ្យបានជោគល្អ ទើបយកចំបើង ឬស្មៅស្ងួតគ្របដើម្បីរក្សាសំណើមបានយូរ ។
- រយៈពេលមួយសប្តាហ៍ដើមសណ្តែកដុះចេញសន្លឹកកំណើត ១-២ សន្លឹក
- ត្រូវដកបំបែកកូនចោលទុកតែកូនល្អៗ ១-២ ដើមក្នុង១រណ្តៅ ។ គេប្រើគ្រាប់ពូជ ពី ២០-២៥ គ.ក្រ ក្នុងដី ១ ហិកតា ។

III. ការថែទាំ

ការស្រោចទឹក

- ត្រូវស្រោចទឹកភ្លាមក្រោយពេលដាំរួច និង ស្រោចឱ្យបានទៀងទាត់ដើម្បីរក្សាសំណើមដីសំរាប់ការលូតលាស់ធំធាត់នៃសណ្តែកទ្រើងជាពិសេសនៅពេលចេញផ្កា និង ពេលចាប់ផ្តើមចេញគូរ ។
- ក្នុងករណីខ្វះទឹក ឬ ស្រោចពុំបានដិតដល់បណ្តាលឱ្យជ្រុះផ្កា កូរសណ្តែកក្បៀបស្គម១គ្មានគ្រាប់ ។
- កសិករយើងគប្បីមានទំលាប់ប្រើជីលាមកគោ អាចម៍មាន់ អាចម៍ប្រជៀវ ឬ ជីធម្មជាតិជំនួសជីគីមី ព្រោះជីនោះមានប្រសិទ្ធិភាព និង គុណភាពប្រសើរជាងធ្វើឱ្យដំណាំលូតលាស់ល្អ ផ្លែផ្កាច្រើន ហើយនឹងមានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការកែប្រែគុណភាពដីផង ។ គេអាចងាយស្រួលក្នុងការផលិតដោយខ្លួនឯងតែទាមទារនូវការឧស្សាហ៍ព្យាយាមទៀតផង ។

ការធ្វើទ្រើង

- កាលណាសណ្តែកទ្រើងអាយុបាន ១៥-២០ ថ្ងៃ ក្រោយពេលដាំ ឬ ពេលចាប់ផ្តើមចេញសន្លឹកកំណើត ៤-៥ សន្លឹក សណ្តែកទ្រើង នឹងចាប់ផ្តើមលូតចុងដែលចាំបាច់ត្រូវតែមានទ្រើងតោង ។
- ត្រូវយកមែកឈើ ឬ មែកឬស្សីប្រវែង ២ ម៉ែត្រទៅ ២.៥០ ម៉ែត្រ មកដោតនៅមាត់រណ្តៅសំរាប់ឱ្យដើមសណ្តែកទ្រើងរុំពទ្ធ័វាឡើង ។

ការជ្រោយដី

- ជ្រោយដីលើកទី ១ : នៅពេលសណ្តែកទ្រើងអាយុ ៧-១០ ថ្ងៃ ក្រោយពេលដាំត្រូវដក ឬ ជំរះស្មៅឱ្យបានស្អាតល្អ ហើយជ្រោយដីឱ្យធូរ
- ជ្រោយដីលើកទី ២ :ធ្វើនៅមុនការដាក់ជីលើកទី២ គឺពេលសណ្តែកទ្រើងមានអាយុ ៣០ ថ្ងៃក្រោយពេលដាំ ។

ការកាត់មែក

- ចាំបាច់កាត់មែកចាងចាស់ៗចោលចេញ ដើម្បីឱ្យវាលូតលាស់បានល្អ ។ ក្នុងរដូវភ្លៀងធ្លាក់ជៀសវាងការធ្វើឱ្យរលំដួលនៅដី ព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យកូរសណ្តែកទ្រើងខូចខាតដោយមេរោគ សត្វល្អិត ឬ ជំងឺឆ្លងដោយងាយ ។

IV. ការប្រមូលផល

អាចបេះផលបាននៅពេលសណ្តែកទ្រើងមានអាយុ ៥៥- ៧៥ ថ្ងៃ ។ឧស្សាហ៍បេះឱ្យបានញឹកញាប់ក្នុងរយៈពេល ២-៤ ថ្ងៃម្តង ជៀសវាងកុំឱ្យវាចាស់ទាន់ ។ តាមធម្មតាគេអាចប្រមូលផលសណ្តែកទ្រើងបានប្រហែល ១០-២០ ដងគឺប្រហែល ២០-២៥ ថ្ងៃ ក្នុងមួយអាយុកាលនៃដំណាំនេះ ។

V. ការទុកពូជ

ចំពោះការទុកពូជ មិនត្រូវឱ្យផ្លែសណ្តែកទុំរហូតដល់កូរស្ងួតជាប់នឹងដើមពេកទេ ។ កាលណាគេសង្កេតឃើញកូរសណ្តែកចាប់ផ្តើមលឿងហើយចាំងគេត្រូវប្រញាប់បេះវាយកមកប្រឡេះគ្រាប់យកទៅហាលទុកធ្វើពូជ ។

IV វិធីសាស្ត្រធ្វើជីកំប៉ុស្ត

១ ការរៀបចំធ្វើកំប៉ុស្តតាមវិធីធម្មតា:

- ការជ្រើសរើសទីកន្លែងសមរម្យ : មិនលិចទឹក . ងាយស្រួលក្នុងការបង្ហូរទឹកចេញយ៉ាងហោចណាស់អាចការពារបានពីទឹកភ្លៀង ។
- ការប្រមូលកាកសំណល់ធម្មជាតិ : លាមកសត្វ កាកសំណលផ្ទះបាយ កាកសំណល់សួនច្បារ ស្រែចំការរួចយកទៅរៀបចំដាក់កន្លែងសំរាប់ធ្វើជីកំប៉ុស្ត ។
- តំរៀបសារធាតុសរីរាង្គទាំងនេះអោយបានកំពស់ ១៥ សង្ទីម៉ែត្រ បន្ទាប់មកត្រូវក្រាលលាមកសត្វយ៉ាងហោចណាស់បានកំពស់ ៥ សង់ទីម៉ែត្រ ។ បន្ទាប់មកទៀតលាយកំបោរ . ផេះអង្កាម ឬដីដែលមានជីជាតិយ៉ាងហោចណាស់អោយបានកំពស់ ៣ សង្ទីម៉ែត្រ ។
  - អនុវត្តន៍ដូចរៀបរាប់ខាងលើរហូតដល់គំនរ ឬរណ្តៅកំប៉ុស្តមានកំពស់ពី ១-១.៥ ម៉ែត្រ ។
  - ស្រោចទឹកពីលើរហូតដល់ជោគល្មម នឹងត្រូវស្រោចជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីអោយគំនរមានសំណើមគ្រប់គ្រាន់ល្អ ។
  - ចូកច្របំអោយបានសព្វល្អដោយប្រើប៉ែល . ចប . បន្ទាប់ពីធ្វើបាន ៣ សប្តាហ៍ ។ បន្ទាប់មកត្រូវចូកច្របល់ម្តងទៀតបន្ទាប់ពីបាន ៥ សប្តាហ៍ ។
  - ជីកំប៉ុសអាចប្រើការបាននៅក្នុងរយៈពេលពី ៣-៤ ខែ ។

២ វិធីសាស្ត្រធ្វើជីកំប៉ុស្តរយៈពេល ១៤ ថ្ងៃ :

- កាប់ចិញ្ច្រាំវត្ថុធាតុសរីរាង្គជាកំណាត់តូចៗ (ទាំងស្រើម ស្ងួត និង រុក្ខជាតិបៃតង) ។
- ច្របល់វត្ថុធាតុសរីរាង្គទាំនោះជាមួយលាមកសត្វ . ទឹកម៉ូត . ផេះអង្កាម ក្នុងបរិមាណសមរម្យ ។
- យកវត្ថុដែលលាយទៅដាក់ជាគំនរ ឬរណ្តៅដែលរៀបចំទុកដាក់ជាមុន ។
- ៣-៤ ថ្ងៃក្រោយមកគំនរកំប៉ុស្តគួរតែមានកំដៅ ប្រសិនបើគ្មានកំដៅទេ គួរច្របល់លាមកបន្ថែមទៀត ។
- បន្ទាប់មកត្រូវត្រឡប់គំនររៀងរាល់ ២ ថ្ងៃម្តង ។
- កំប៉ុស្តអាចប្រើបានរយៈពេល ពី១៤-១៥ ថ្ងៃ ។

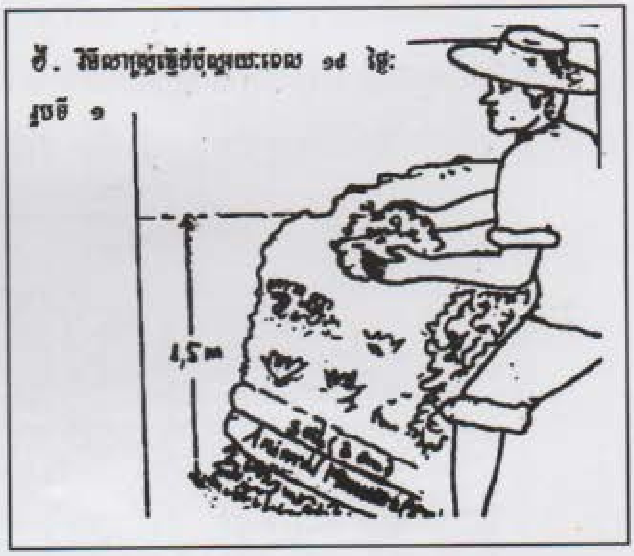

រូបទី២

⌧ វិធីសាស្ត្រធ្វើជីកំប៉ុស្តដែលមាន ៣ ថត :

ថតទាំងបី ត្រូវធ្វើពីឫស្សី ឬក្តារដែលអាចអោយដាក់វត្ថុធាតុសរីរាង្គសំរាប់ធ្វើជីកំប៉ុស្តជាបន្តបន្ទាប់ ។ ថតទីមួយត្រូវដាក់មុនគេ រួចផ្លាស់ប្តូរជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ថតទី ៣ដែលអាចយកទៅប្រើការបាន ។

- រាយវត្ថុធាតុសំរាប់ធ្វើកំប៉ុស្តនៅថតទី ១
- បន្ថែមដីដែលមានជីជាតិ ឬលាមកសត្វក្នុងបរិមាណសមស្រប
- បន្តធ្វើរបៀបនេះរហូតចេញពីថតទីមួយ
- មួយខែក្រោយមកត្រូវ ត្រឡប់កំប៉ុស្តដាក់ក្នុងថតទី ២ ដោយស្រោចទឹក ឬដាក់វត្ថុធាតុលាមកសត្វបន្ថែមប្រសិនបើចាំបាច់ ។
- គ្របពីលើថតទី ២ដោយដី ឬស្លឹកចេកដើម្បីរក្សាសំណើម ឬកំដៅ ។
- រៀបបំពេញវត្ថុធាតុកំប៉ុស្តក្នុងថតទី ១ បន្តទៀត ។
- មួយខែមកទៀតត្រូវបញ្ចូនសារធាតុកំប៉ុស្តទៅថតទី ៣ ដោយធ្វើយ៉ាងណាអោយមានខ្យល់ចេញចូលបានល្អដោយពុំចាំបាច់ត្រឡប់វត្ថុធាតុទាំងនោះទេ ។
- គ្របពីលើថតទី ៣ ដោយដីពេលនោះសារធាតុកំប៉ុស្តត្រៀមនិងយកទៅប្រើប្រាស់បាន ។
- បំពេញថតទី ២ ម្តងទៀតដោយសារធាតុដែលបានមកពីថតទី ១ រួចគ្របពីលើថតទី២ដោយស្រទាប់ដីស្តើងៗ
- រៀបបំពេញសារធាតុសរីរាង្គក្នុងថតទី ១ ជាបន្តនិងធ្វើរបៀបនេះរហូតទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ ។

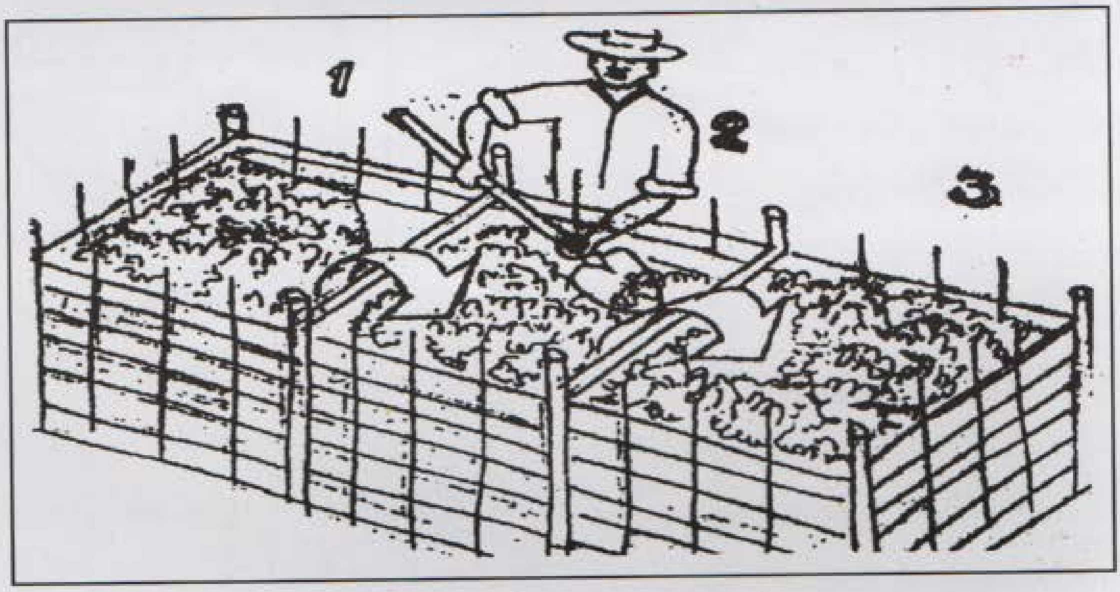

⌧ វិធីសាស្ត្រធ្វើជីកំប៉ុសដោយជីករណ្តៅពាក់កណ្តាល :

- ជ្រើសរើសទីតាំងសមរម្យដែលមិនលិចទឹក
- ជីករណ្តៅទំហំ តាមតំរូវការជំរៅកន្លះម៉ែត្រ

- កាប់ជញ្ជ្រាំវត្ថុធាតុសរីរាង្គជាបំណែកតូចៗរួចច្របល់ជាមួយលាមកសត្វ
- ដាក់ល្បាយនោះក្នុងរណ្តៅរហូតកំពស់ ១ ម៉ែត្រពីមាត់រណ្តៅ
- ប្រើប៉ែល ឬ ដៃធ្វើផ្នែកខាងលើនៃរណ្តៅជារាងការេ
- គ្របពីលើគំនរដោយចំបើង ឬ ស្លឹកចេក ឬជីឥដ្ឋ
- ធ្វើអោយមានខ្យល់ចេញចូលនៅផ្នែកខាងលើនៃគំនរ
- កំប៉ុស្តអាចប្រើបានក្នុងរយៈពេល ១ ទៅ ២ ខែ ។

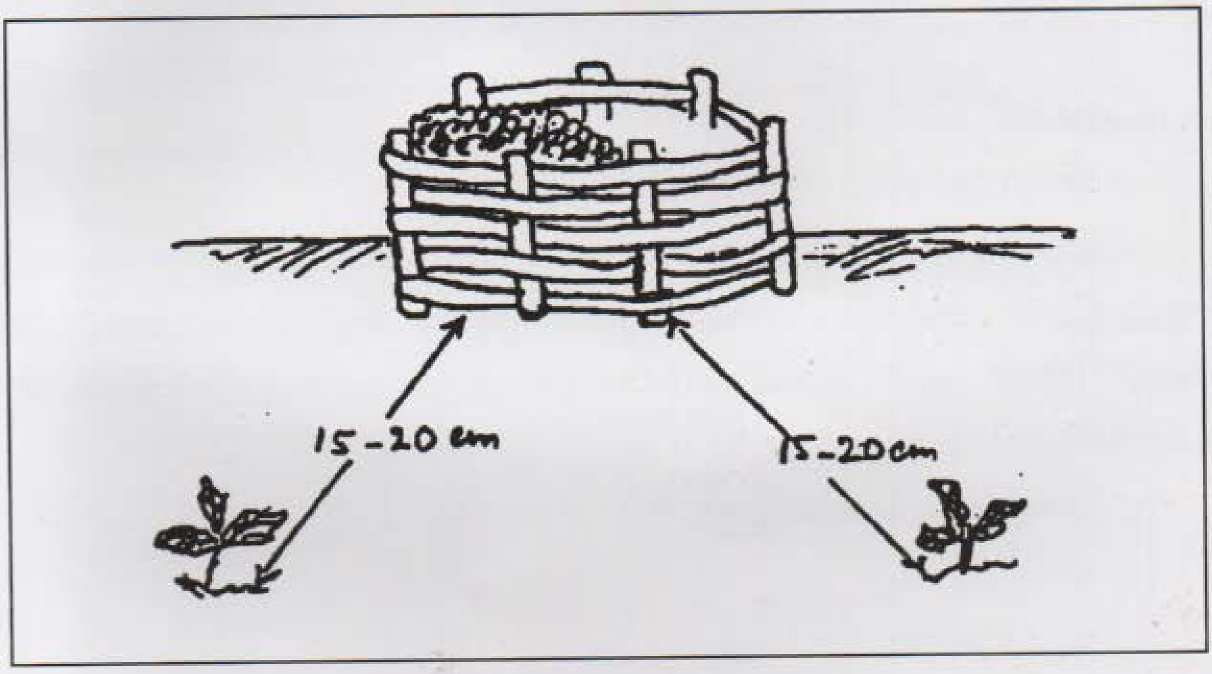

ជីកំប៉ុស្តទឹក

១.អ្វីទៅជាជីកំប៉ុស្តទឹក?

ជីកំប៉ុស្តទឹក គឺជាជីរាវដែលបានមកតាមរយៈការត្រាំសារធាតុសរីរាង្គ ជាពិសេសលាមកសត្វ មាន់ ទា និង ស្លឹកឈើផ្សេងៗ ។

២.ហេតុអ្វីបានចាំបាច់ធ្វើ និងប្រើប្រាស់ជីកំប៉ុស្តទឹកនេះ?

ប្រសិនបើយើងធ្វើអោយបានស្រួលបួល វាសំបូរទៅដោយមីក្រូសរីរាង្គ (សត្វតូចៗដែលមិនអាចមើលនឹងភ្នែកទទេបាន) ដែលមានសារៈប្រយោជន៍ដល់ជីជាតិដី ។ទន្ទឹមនេះជីទឹកក៏មាននូវសារធាតុចិញ្ចឹមដែលរលាយរួចស្រាច់សំរាប់ងាយស្រួលដល់ដំណាំស្រូបយក ។ ប្រសិនបើត្រាំរុក្ខជាតិដែលមានក្លិនខ្លាំង ជីនេះក៏ជួយដេញសត្វល្អិតដែលបំផ្លាញរុក្ខជាតិកុំអោយមកជិតដែរ ។

៣.តើវត្ថុធាតុដើមអ្វីខ្លះ ដែលសមស្របសំរាប់ធ្វើជីទឹក ?

សារធាតុសំខាន់ ដែលប្រើសំរាប់ធ្វើជីទឹកមាន :លាមកសត្វមាន់ . ទា .អាចម៍ប្រចៀវ . ស្លឹករុក្ខជាតិដែលមានឫសជ្រៅដូចជា :រុក្ខជាតិដែលដុះដោយឯង ហើយមានក្លិនខ្លាំងដូចជា : ទន្រ្ទានខែត្រ . កន្ទ្រោបព្រៃ ។ល។ ចំពោះស្លឹកពពួកកូរឧទាហរណ៍ : កន្ទំថេត . អង្កាជី . ក៏អាចយកមកធ្វើជាជីកំប៉ុស្តទឹកបានល្អដែល ជាពិសេសប្រសិនបើយើងចង់បានជីជាតិដែលជួយដល់ការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ។

៤.តើគេធ្វើជីកំប៉ុស្តទឹកយ៉ាងដូចម្តេច ?

ក. សំភារ:

- គេត្រូវការពាងមួយ
- គេត្រូវការបាវធ្វើពីក្រចៅមួយសំរាប់ច្រក
- ដុំថ្មមួយដុំសំរាប់សង្កត់អោយបាវលិច

ខ. របៀបធ្វើ

- ច្រកវត្ថុធាតុដើម ស្លឹកឈើ លាមកសត្វ ចូលក្នុងបាវដោយវាស់បរិមាណអោយបានច្បាស់លាស់
- ដាក់បាវដែលច្រកជី ហើយដាក់ចូលក្នុងពាងដាក់ដុំថ្មសង្កត់ពីលើ
- ចាក់ទឹកចូលក្នុងពាងដោយចំណុះទឹកស្មើនឹង ២០ ដងនៃចំណុះជី

ឧ. ប្រសិនបើយើងច្រកជីមួយប៉ោតចូលក្នុងបាវយើងត្រូវចាក់ទឹក ២០ ប៉ោតក្នុងពាង ។

- បិទពាងដោយប្រើគំរបធ្វើពីឈើ

គ. របៀបថែរក្សា

- យើងត្រូវគ្របពាងអោយបានល្អដើម្បីកុំអោយរុយមកពងដាក់ និង ជះក្លិនស្អុយមកក្រៅ
- ដាច់ខាតត្រូវកូរជីជារាងរាល់ថ្ងៃ ដោយមួយថ្ងៃត្រូវកូរពីរដង ។ នៅពេលកូរម្តង១ហើយត្រូវកូរអោយបានប្រហែល ៥ នាទី ហើយរបៀបកូរ គឺកូរបង្វិលទៅ បង្វិលមក ។

ការកូរមានសារៈសំខាន់ណាស់ព្រោះវានាំខ្យល់អុកស៊ីសែនចូលក្នុងពាងហើយបង្កលក្ខណៈអោយសត្វល្អិតដែលរស់នៅត្រូវការអុកស៊ីសែន មានសកម្មភាពខ្លាំង ផ្ទុយទៅវិញបើយើងមិនកូរនោះជីរបស់យើង និងសំបូរមេរោគដែលមិនត្រូវការខ្យល់ ។

៥.តើការធ្វើជីកំប៉ុស្តយ៉ាងដូចម្តេច ?

៣ អាទិត្យក្រោយមក យើងអាចដួសទឹកជីយកទៅប្រើបាន ។ យើងអាចដឹងថា ជីរួចរាល់សំរាប់ប្រើបាននៅពេលដែលវាលែងមានក្លិនស្អុយ ។ ជីដែលធ្វើរួចរាល់អាចរក្សាទុកបានប្រហែលរយៈពេល ១ ខែទៀតតែគួរត្រូវទុកវាក្រោមម្លប់នៅពេលដែលរួចរាល់ហើយសំរាប់ប្រើ ។

សំគាល់ :

យើងចៀសវាងកុំបោះវត្ថុធាតុដើម ចូលបន្ថែមទៀតគឺប្រើវាអោយអស់សិនរួចចាំធ្វើថ្មីម្តងទៀត ។

៚៙៚